

รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชไร่

วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๕

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูพืชไร่

๑. สถานการณ์การปลูกพืชไร่

- ๑.๑ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด ๕๒ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๙๗๒,๕๑๗.๘๒ ไร่
- ๑.๒ พื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด ๕๐ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๗,๘๗๙.๔๐ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งหมด ๔๘ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๖๒,๕๒๙.๐๐ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่ปลูกสับปะรดทั้งหมด ๓๓ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๖,๒๔๕.๔๗ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมันสำปะหลัง

๒.๑.๑ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พื้นที่ระบาด ๗ จังหวัด จำนวน ๙๓๓.๓๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๘๙.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๐๒๒.๓๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๘๘๔.๗๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๕.๑๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๔๓.๕๐ ไร่

๒.๑.๒ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จำนวน ๒.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๒.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด

๒.๑.๓ ไรแดง พื้นที่ระบาด ๗ จังหวัด จำนวน ๒๖๐.๐๐ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๙.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๕๑.๐๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๒๔๒.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๑๘.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด

๒.๑.๔ เพลี้ยหอย พื้นที่ระบาด ๔ จังหวัด จำนวน ๑๐๓.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑๐.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๑๓.๐๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๔.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๑๖.๐๐ ไร่

๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๒๓.๐๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๖๐.๐๐ ไร่

๒.๑.๔ โรคพุ่มแจ้ พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๓๒๒.๕๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๔๕.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๗๗.๕๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน ๒๐.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๑๖๒.๐๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๑๔๐.๕๐ ไร่

๒.๑.๕ โรคใบด่างมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา กาญจนบุรี ขอนแก่น ชลบุรี ระยอง อุทัยธานี และจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน ๒,๘๑๒.๔๕ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๑๓.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒,๕๙๘.๙๕ ไร่)

๒.๒ ศัตรูอ้อย

๒.๒.๑ หนอนกออ้อย พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๘.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๘.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๖.๐๐ ไร่)

๑) อ้อยอายุต่ำกว่า ๔ เดือน	จำนวน ๘.๐๐ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด

๒.๒.๓ โรคเส้ดำ พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๔๔.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๔.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔๐.๐๐ ไร่)

๑) อ้อยอายุต่ำกว่า ๔ เดือน	จำนวน ๔๔.๐๐ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด
๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน	ไม่พบพื้นที่ระบาด

๒.๓ ศัตรูข้าวโพด พบการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) ในพื้นที่ ๗ จังหวัด จำนวน ๒,๒๘๗.๒๕ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒,๒๕๙.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๘.๒๕ ไร่) แบ่งเป็น

๑) พื้นที่ระบาดรุนแรงน้อย	จำนวน ๒,๒๘๕.๒๕ ไร่
๒) พื้นที่ระบาดรุนแรงมาก	จำนวน ๒.๐๐ ไร่

๒.๔ สับปะรด พบการระบาดของโรคเหี่ยวในพื้นที่ ๒ จังหวัด จำนวน ๕๘.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๔๓.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๕.๐๐ ไร่)

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมศัตรูมันสำปะหลัง

- ๓.๑.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง
- ๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๑ - ๙ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ดำเนินการผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่

๓.๑.๓ แนะนำให้เกษตรกรไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายตัวหนอนและดักแด้แมลงหนอนหลวง รวมทั้งใช้เชื้อราเมตาโรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน การใช้เชื้อราดินต้องมีความชื้นสูงหรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๑.๔ สร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเกี่ยวกับความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง แนวทางเฝ้าระวัง และการป้องกันกำจัด รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรใช้พันธุ์มันสำปะหลังทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยอง ๗๒ เกษตรศาสตร์ ๕๐ ห้วยบง ๖๐ ระยอง ๙๐ และพันธุ์อื่นๆ ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการ ยกเว้นพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ ระยอง ๑๑ และ CMR ๔๓-๐๘-๘

๓.๑.๕ โรคพุ่มแจ้ สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี ลงพื้นที่สร้างการรับรู้ และแนะนำเกษตรกรให้สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ในพื้นที่ที่พบการระบาดให้ขุดหรือถอนต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลง ใช้พันธุ์ที่ปลอดโรคหรือจากต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่ไม่แสดงอาการของโรค

๓.๒ การควบคุมศัตรูอ้อย

๓.๒.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๒ หนอนกออ้อย แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ให้นำเพื่อให้อ้อยแตกหน่อชัดเจน หากพบกลุ่มไข่ของหนอน ให้ปล่อยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา อัตรา ๓๐,๐๐๐ ตัวต่อไร่ต่อครั้ง ปล่อยติดต่อกัน ๒ - ๓ ครั้ง หากพบตัวหนอน ให้ปล่อยแมลงหางหนีบอัตรา ๕๐๐ ตัวต่อไร่ โดยปล่อยให้กระจายทั่วแปลง และปล่อยซ้ำหากการระบาดไม่ลดลง (เมื่อปล่อยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา ก็ไม่ควรปล่อยแมลงหางหนีบ เพราะแมลงหางหนีบจะกินแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมาด้วย) ในระยะอ้อยแตกกอ หรือเมื่ออ้อยแสดงอาการยอดเหี่ยวมากกว่าร้อยละ ๑๐ ควรพ่นสารฆ่าแมลง เดลทาเมทริน ๓% EC อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ ๑๕% EC อัตรา ๑๕ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล ๕.๑๗% SC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ กูเฟนนูรอน ๕% EC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นโดยใช้ น้ำ ๕๐ ลิตรต่อไร่พ่น ๒-๓ ครั้ง ห่างกัน ๑๔ วัน และหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในแปลงที่ปล่อยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา และแมลงหางหนีบ

๓.๒.๓ โรคเส้ด้า แนะนำให้เกษตรกรถอนต้นที่เป็นโรคและนำไปทำลายนอกแปลง และไถทำลายอ้อยต่อที่เป็นโรครุนแรง เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นแหล่งของเชื้อแพร่ระบาดต่อไปในอ้อยปลูก

๓.๓ การควบคุมศัตรูข้าวโพด

การควบคุมการระบาดของหนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด (FAW) แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง รวมทั้งแนะนำการควบคุมโดยใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงหางหนีบ มวนเพศฆาต มวนพิฆาต และแตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๓.๔ การควบคุมศัตรูสับปะรด

การควบคุมโรคเหี่ยว ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรคเหี่ยวในสับปะรด เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรดในพื้นที่ พร้อมทั้งแนะนำให้เกษตรกรใช้ไตรโคเดอร์มา และชูปหน่อพันธุ์ด้วยสารเคมีเพื่อป้องกันโรคฯและรณรงค์ให้กำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปะรด โดยให้เกษตรกรเฝ้าระวังโดยหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๔. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๙ - ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ภาคเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง แมลงหวี่ขาวยาสูบ และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย และแมลงนูนหลวง
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด และโรคราน้ำค้าง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ไรแดง แมลงหวี่ขาวยาสูบ โรคพุ่มแจ้ และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ตั๊กหนวดยาว และแมลงนูนหลวง
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด และเพลี้ยไฟ

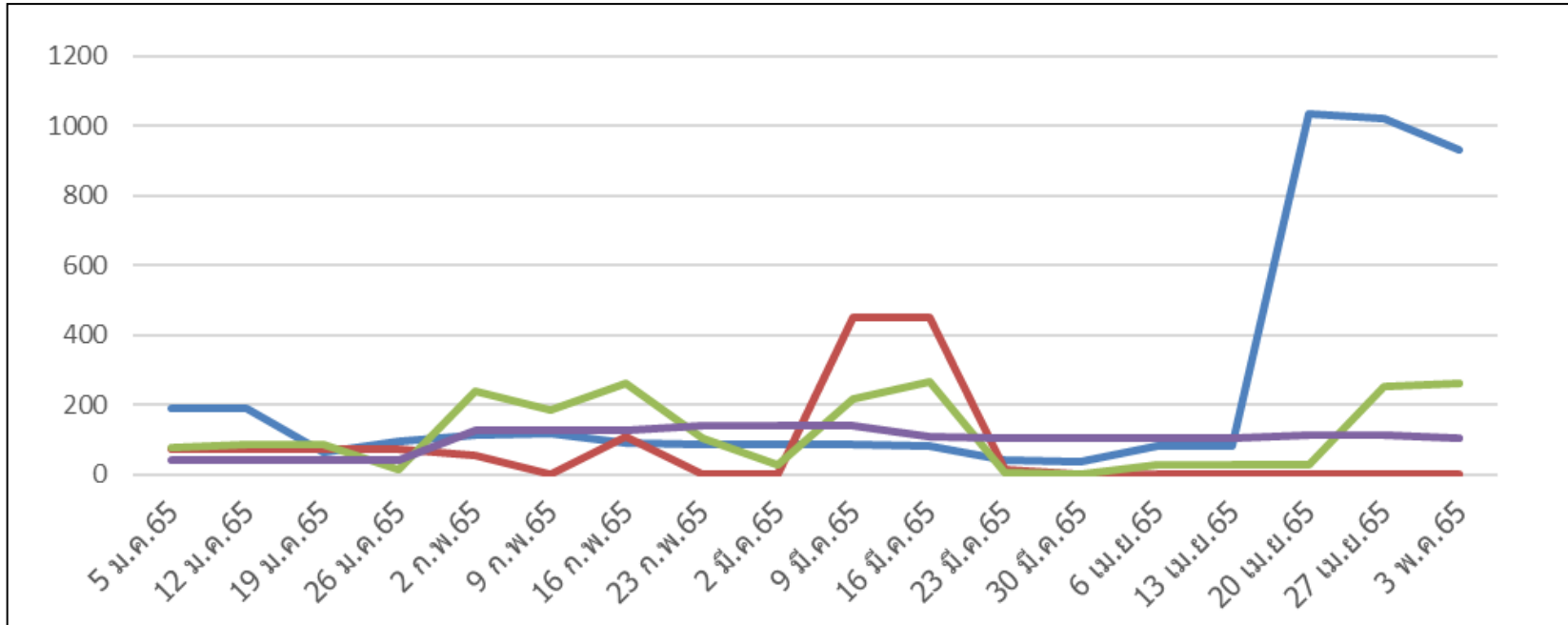
ภาคกลาง และภาคตะวันออก

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ไรแดง เพลี้ยหอย โรคพุ่มแจ้ และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย แมลงนูนหลวง และจักจั่นอ้อย
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด และหนอนเจาะลำต้นข้าวโพด
- สับปะรด ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคต้นเน่า และโรคเหี่ยว

ภาคใต้

- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด โรคโคนเน่า และโรคราน้ำค้าง

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๕
ภาพรวมทั้งประเทศ

- เหี้ยมแป้ง ๙๓๓.๓๐ ไร่
- เหี้ยมแป้งสีชมพู ๒.๐๐ ไร่
- ไรแดง ๒๖๐.๐๐ ไร่
- เหี้ยมทอย ๑๐๓.๐๐ ไร่